

Collect

Het postzegelmagazine van PTT Post

Nieuwe postzegels

Holland Promotion,
Europese Unie,
150 jaar Koninklijk Instituut
van Ingenieurs,
100 jaar Nederlands Astma
Centrum Davos,
Franz Schubert,
Nederland Bloemenland,
Jongerenpostzegels

‘Als de skûtsjes sile,
leeft Fryslân’

Verenigde Staten onmetelijk rijk
aan natuurschoon

Jacht op eerste zeven Nederlandse eerstedagenveloppen

Collect

Introdactie

Noodlot en succes

Bij veel genieën liggen geluk en ongeluk heel dicht bij elkaar. Franz Schubert heeft de wereld veel geluk geschenkt met zijn prachtige muziek. Zelf werd hij achtervolgd door het noodlot en persoonlijk succes heeft hij niet gekend. Bovendien stierf hij jong. Maar zijn muziek - en daarmee ook hijzelf - werd onsterfelijk. Ter gelegenheid van zijn 200ste geboortjaar heeft PTT Post nu een fraaie postzegel over Schubert uitgebracht. Zo vertelt elke postzegel een verhaal. Ook in deze Collect weer een aantal lezenswaardige verhalen 'achter de postzegel'. Veel lees- en verzamelplezier.

Marijke van Moll

Marijke van Moll, Directeur PTT Post Filatelie

Colofon

Collect © nr. 13 / najaar 1997

Collect is een uitgave van PTT Post Filatelie
Redactie Collect, Postbus 30051, 9700 RN Groningen.
Adreswijzigingen, bestellingen en abonnementen: PTT Post,
de Verzamelservice, Postbus 30051, 9700 RN Groningen.
Telefoon: (050)586 12 34. Telefax: (050)586 31 11.

Uitgever: ©PTT Post BV

Redactie en productie: Basis Media, Amsterdam
(Hoofdredactie: Matthieu van Winsen; art-direction:
Robert Bendijk; projectmanagement: Eric Dijkshoorn).
Aan dit nummer werkten mee: Boudewijn Büch, Peter
Donck, Puzzelbureau Ruud Gosse, Henk Zorn.

Fotografie: Geert Rijvers, Goffe Struikma e.a.

Alle aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt.
De producent heeft er naar gestreefd de auteursrechten van
de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen.
Degenen die menen nog zekere rechten te kunnen doen
gelden, wordt verzocht zich tot de producent te wenden.

Collect wordt kosteloos toegezonden aan vaste klanten van
de Verzamelservice van PTT Post.
Losse verkoopprijs: f 2,95.
ISSN 1381-0561

**Zoekt u een postzegelhandel of postzegelvereniging in uw
omgeving?** Schrijf of bel naar:

- Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaren
(N.V.P.H.), Weteringkade 45, 2515 AL Den Haag,
tel. (070) 347 38 49, fax (070) 3222487.
- Nederlandse Bond van Filatelisten-Vereenigingen
(N.B.F.V.), bezoekadres: Zeelantlaan 11, Utrecht,
tel. (030) 289 42 90, fax: (030) 280 01 28; postadres:
Postbus 4034, 3502 HA Utrecht.

Inhoud

- 4 **Als de skûtsjes sile, leeft Fryslân**
Historische schepen strijden om de hoogste Friese eer
- 6 **Postzegel vereeuwigd voorzitterschap**
Bijdrage Nederland aan Eurotop herdacht
- 7
 - 150 jaar Koninklijk Instituut van Ingenieurs
 - 100 jaar Nederlands Astma Centrum Davos
- 8 **Franz Schubert in het zonnetje met postzegel**
- 9
 - Nederland Bloemenland
 - Jongeren en trends
- 10 **Column Boudewijn Büch**
- 11 **Actueel**
Het laatste nieuws van de Verzamelservice van PTT Post
- 12 **Vereenigde Staten rijk aan natuurschoon**
- 18 **Shop Nederland / Shop buitenland**
Abonnementen, emissies, bewaarbanden en jaarcollecties
- 23 **De Nederlandse Munt**
Schitterende euroserie
- 24 **Collection**
Speciaal voor u geselecteerde artikelen

Strijd om schipperseer in waterprovincie van Nederland

‘Als de skûtsj leeft Fryslân’

Friesland is bij uitstek de waterprovincie van Nederland. Jaarlijks fenomeen, waar alle Friezen ‘karnemelk’ van in hun aderen krijgen, is het ‘skûtsjesile’. Veertien oude, bijna historische schepen strijden veertien dagen lang om de hoogste Friese schipperseer.

Het skûtsjesile is een imposant schouwspel dat aan de waterkant door duizenden belangstellenden wordt gadegeslagen. De onderlinge strijd tegen elkaar en tegen de elementen heeft een sterk traditionele, historische achtergrond.

Skûtsjes zijn schepen die gebouwd werden voor vrachtvervoer over de specifieke Friese wateren: smal en ondiep. Bij een lengte van 20 meter zijn de schepen, die tot het type platbodem behoren, slechts 3,5 meter breed en hebben een diepgang van amper 40 centimeter. De stabiliteit wordt tijdens het zeilen gehaald - omdat een kiel ontbreekt - uit zwaarden aan de zijkant van het schip.

Soms slaat een skûtsje om en dat is de grootst denkbare teleurstelling voor schipper en bemanning.

Tegenwoordig, tijdens de zeilraces, bemannen zo'n tien tot twaalf potige Friese kerels deze skûtsjes. Vroeger - toen deze schepen nog werden gebruikt voor vrachtvervoer over de Friese wateren - waren slechts de schipper en zijn vrouw aan boord. Ook toen al ging het hard tegen hard: het skûtsje dat als eerste aan de losplaats verscheen, werd het eerst gelost en kon zodoende weer eerder naar de laadplaats. Daarmee werd ook de strijd om het dagelijks

brood (over beleg werd in de schipperij toen nauwelijks gesproken) een wedstrijd. Een zeilwedstrijd dus, want in de periode waar het nu om gaat - einde vorige eeuw, begin deze eeuw - waren er geen scheepsmotoren. Als er wind was, zeilen dus, als de wind tegen of weg was, zeulden de schippers als trekpaarden hun schip door de Friese wateren.

Een echte wedstrijd...

Eens in de zomer deden ze er nog een schepje bovenop. Dan zeilden ze een wedstrijd tegen elkaar. Vaak uitgeschreven door een plaatselijke kastelein, die wel zin had in een soort feestdag voor de Friese schippers. Want op zulke dagen waren de schippers uiterst ruimhartig en innemend... En wat ze er niet voor over hadden: uit het kleine roefje (het woninkje achterop het skûtsje) werden huisraad, tafels, stoelen, potkachel samen met vrouw en kinderen op de wal gezet. De schipper ging een echte wedstrijd zeilen en daar diende alles voor te wijken. Kort voor, maar vooral na de Tweede Wereldoorlog, werd alles anders. De motor kwam, schippers speelden in op deze nieuwe ontwikkeling en gingen over op intensievere vrachtvaart. Een snelle ontwikkeling, want schippers die nog geboren zijn in het kleine roefje van een skûtsje, bevaren nu 2000-tonners tussen Düsseldorf en Rotterdam. Computergestuurd.

Bewaard blijven

Wat gebeurde er intussen met het skûtsjesile? Al in de Tweede Wereldoorlog begrepen de organisatoren van skûtsjewedstrijden - zogenaamde watersportverenigingen hadden deze sporadische wedstrijden overgenomen van kasteleins - dat, wilde men doorgaan met skûtsesile, er een gestructureerde organisatie moest komen. Geleidelijk werden skûtsjes opgekocht door plaatselijke stichtingen, kwam er geld uit de commerciële hoek, maar ook van de alsmaar aanstromende rij toeschouwers, zowel over land als via de opbloeiende recreatievaart. Er kwam een professionele organisatie, met startschip, met sponsoring, met publieksgerichte aanwijzingen. Met maar één bedoeling: het skûtsjesile diende bewaard te blijven.

es sile,

En de schippers? Het zijn nog steeds de Zwaga's, de Meeters, de Bouwers, de Van der Meulens, de Van Akkers, die Friesland 's zomers het zeilhoogtepunt bezorgen. Oude schippers, die in vroeger dagen voor hun brood met hun skûtsje voeren. Maar ook hun nazaten, jonge beroepsschippers vaak, die er een eer in stellen jaarlijks deze veertien dagen op de 'oude' manier te beleven. Dan is er geen computer-gestuurde roerpoek, nee, dan is er het aloude helmhout, dat met de kracht van heel het lichaam moet worden beheerst, teneinde het skûtsje door of aan de wind te krijgen. Dan zijn er even geen hydraulische lieren, maar sterke schippersarmen die de twintig meter lange zeilschoot met al hun kracht naar binnen moeten trekken. Dan is er weer die aloude harde strijd tussen schippers en elementen.

Grote zeilen

De skûtsjes zijn bijna niet veranderd sinds de tijden dat de schippers stront en modder van en naar de boerderijen brachten. Alleen zijn de zeilen nu veel en veel groter dan in vroeger dagen, toen de schipper en zijn vrouw de zaak beredden. De veel 'vollere' zeilen maken het skûtsjesile in zijn huidige vorm een spectaculair schouwspel. Vooral als de wind krachtig over het Sneekermeer of de Fluessen blaast, hellen de skûtsjes vaak enorm over, om zoveel mogelijk vaart te houden. Soms slaat een

skûtsje om en dat is de grootst denkbare teleurstelling voor schipper en bemanning. Maar in de race naar het kampioenschap, een van de hoogste triomfen in Friesland, worden soms grote risico's genomen. Daarom heeft de overkoepelende organisatie, de Sintrale Kommisje Skûtsjesilen, besloten paal en perk te stellen aan de vergroting van de zeilen. Ieder kreeg zijn bovenmaat aangemeten en de verrassende uitkomst daarvan was dat alle skûtsjes gelijkwaardig werden. Daardoor is de jaarlijkse kampioensstrijd een uiterst spannende zaak geworden. Skûtsjesile houdt elke zomer duizenden Friezen en velen van ver daarbuiten stevig in de greep. Schippers en bemanningen die zich, met mensen van de wal, alle moeite hebben getroost om met schip, zeilen en andere zaken zo goed mogelijk aan de start te komen, staan op scherp voor een elftal races op alle verschillende wateren van Friesland. Er wordt gezeild op het ruime IJsselmeer, maar net zo goed op de smalle wateren van Earnewâld, waar het skûtsje niet eens in de breedte van het vaarwater past. Kundigheid, kracht, moed en gevoel voor traditie zijn zaken waarmee de bemanning dient te worden toegerust. Ze hebben het echt allemaal: dat gevoel voor het skûtsjesile zoals hun vaders en grootvaders dat beleefden. Een schippersfeest!

De volle zeilen maken het skûtsjesile tot een spectaculair schouwspel. Vooral als de wind krachtig blaast hellen de skûtsjes enorm over.

EMISSIES

1 juli 1997

Holland Promotion

80 ct: Waterrecreatie

Ook verkrijgbaar in een
gelegenheidsvelletje van

10 postzegels

100 ct: Skûtsjesile

17 juni 1997

Nederlands voorzitterschap

Europese Unie

100 ct

Nederlands voorzitterschap vereeuwigd

Postzegel legt historisch moment vast

Het Nederlandse gastheer- en voorzitterschap van de Europese Unie (EU) en - daaruit voortvloeiend - de Eurotop op 16 en 17 juni in Amsterdam, is door PTT Post vastgelegd met een speciale postzegel. Mart. Warmerdam ontwierp de postzegel met een waarde van één gulden. Hij liet zich daarbij inspireren door de achttiende eeuwse kaart van Europa, die in de marmeren vloer van de Burgerzaal in het Koninklijk Paleis op de Dam is gegraveerd.

Inmiddels is het voorzitterschap van de EU door Luxemburg overgenomen en zijn er tijdens de Eurotop belangrijke afspraken gemaakt die per 1 januari 1999 hun beslag krijgen. Per die datum zal de euro als giraal betaalmiddel worden ingevoerd en op 1 januari 2002 komen de munten in omloop. Om die euro sterk en stabiel te houden, hebben de landen van de Europese Unie - in totaal twaalf - zich aan een duurzame begrotingsdiscipline onderworpen. Lidstaten mogen de maximum norm voor het overheidstekort van 3% niet overschrijden. Wie zijn overheidsfinanciën laat ontsporen, kan rekenen op sancties en wie ze niet snel corrigeert, krijgt fikse boetes opgelegd. Zo worden de lidstaten gedwongen om op het rechte pad te blijven. Doel van het zogenoemde Economische Monetaire Unie (EMU)- akkoord is de versterking van de interne markten, zodat de economische groei toeneemt en - in het verlengde daarvan - de werkgelegenheid.

Symbolisch ontwerp

Ter herinnering aan de rol van Nederland in de

Europese eenwording - EU-voorzitterschap en de Eurotop in Amsterdam - ontwierp Mart. Warmerdam een postzegel van één gulden. Hij liet zich daarbij inspireren door de achttiende eeuwse kaart van Europa die in de marmeren vloer van de Burgerzaal in het Koninklijk Paleis op de Dam is gegraveerd. 'Een symbolische plaats,' zegt Warmerdam. 'Het is letterlijk en figuurlijk het platform waar historie en toekomst van Nederland en Europa elkaar hebben ontmoet. Daarom is deze kaart een essentieel onderdeel voor het ontwerp van de nieuwe EU postzegel.'

Warmerdam projecteerde de kaart, gefotografeerd door Erik Hesmerg, in de vorm van een cirkel, wat staat voor eenheid en continuïteit. De cirkel is in contrast met de vierkante vorm van de postzegel, waarbinnen nog eens een vierkant is ontworpen. Tegenover die eenheid staat de verscheidenheid van de afzonderlijk lidstaten, door Warmerdam vormgegeven via een veelkleurigheid der letters EU.

Er komen acht euro's in omloop. Het winnend ontwerp van de Europese muntzijde - zoals hier getoond door minister Zalm - is van de Belg Luc Luycx. Hoe de nationale zijden eruit komen te zien, mogen de afzonderlijke lidstaten zelf bepalen. Ons land heeft toestemming gekregen om de traditie voort te zetten op de munten die in ons land worden geslagen. Koningin Beatrix en het 'God zij met ons' zullen dan ook in 2002 hoogstwaarschijnlijk de Nederlandse Euro sieren.

Tekst: Peter Donck

Techniek is vernuft

ingenieurs, het Koninklijk Instituut van Ingenieurs (1847) waarborgt de kwaliteit van de techniek. Dat betreft de opleidingen, maar ook een optimale beroepsuitoefening. Daarnaast

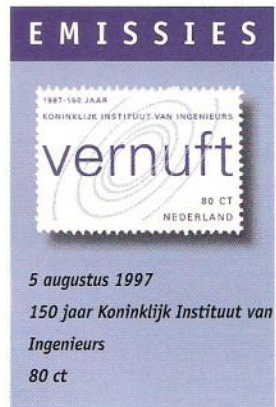
Welvaart en welzijn zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van hoe vernuftig techniek is toegepast. Zo is het ondenkbaar dat Nederland zonder de Deltawerken en Zuiderzeewerken, de eigentijdse distributienetwerken, de high-tech ontwikkelingen en automatisering enige rol van internationale betekenis zou spelen.

De beroepsvereniging van academisch opgeleide

is het KIVI een zeer actieve vereniging met 21.000 leden, van wie meer dan 50% jonger dan 35 is. Zo nemen de leden regelmatig deel aan lezingen, excursies, symposia en congressen.

De postzegel is uitgebracht naar aanleiding van het 150-jarige bestaan van het KIVI.

Het woordje 'vernunft' is als uitgangspunt genomen bij het postzegelontwerp van Reynoud Homan.

100 jaar Nederlands Astmacentrum Davos Kuren voor bevrijdende adem

Precies 100 jaar geleden konden mensen die leden aan de gevolgen van een longziekte voor het eerst naar zogenoemde kuuroorden. In Davos in Zwitserland bijvoorbeeld had de 'Vereniging tot Behartiging van de Belangen van minvermogende Nederlandse longlijders' een kliniek gebouwd voor tuberculosepatiënten. Het klimaat hoog in de bergen bevorderde de genezing. De vereniging werd dan ook al snel 'het Nederlands Sanatorium Davos' genemd.

De kliniek kreeg op een gegeven moment vooral bekendheid door beelden via het Polygoon journaal - jaren '50 - van rijen bedden met zieken die vanaf een hooggelegen terras uitkeken over besneeuwde alpentoppen. Een plaats 1500 meter boven de zee-

spiegel - en dat voor langere tijd - is voor een succesvolle behandeling een vereiste.

Toen tuberculose in Nederland een halt was toegevoerd, begon men vanaf 1957 met de behandeling van astma en cara. De vereniging doopte haar naam vervolgens om in 'Nederlands Astmacentrum Davos'. Het is het enige Nederlandse ziekenhuis in het buitenland. In het ziekenhuis is zelfs een school voor de jeugdige patiënten, van wie er velen langdurig moeten kuren.

De ontwerper van de postzegel die ter gelegenheid van het jubileum van het Nederlands Astmacentrum Davos is uitgegeven, Reynoud Homan, heeft bewust gekozen voor de kleur blauw. Het is de adem, die in kleur verloopt: van donker naar licht, van laag naar hoog. Het symboliseert de bevrijdende adem.

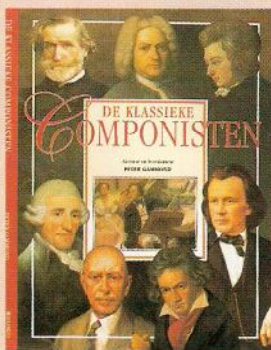

5 augustus 1997
Schubert, 200 jaar geleden
geboren
80 ct

Al op 17-jarige leeftijd componeerde hij zijn eerste meesterlied 'Gretchen am Spinrade'. Ook schreef hij het wereldberoemde werk het 'Forellenkwintet'. De geniale musicus over wie we het hier hebben is Franz Peter Schubert (1797-1828). Pas na zijn dood werden zijn muziek en genialiteit gewaardeerd. PTT Post heeft een speciale herdenkingspostzegel uitgebracht, omdat de grote Oostenrijkse componist 200 jaar geleden werd geboren.

Tekst: Peter Donck
Fotografie: Polygram

Romantische componist in het zonnetje met postzegel

Meer lezen over Schubert en andere belangrijke componisten? Bestel dan via de Verzamelservice het schitterend geïllustreerde boek 'De klassieke componisten' voor slechts f 39,95. Inclusief, op de uitgiftedag, gestempelde Schubert postzegel!
Bestelnummer 697024

Collect

In zijn korte leven componeerde Franz Schubert negen symfonieën, een aantal missen, strijkkwartetten, 600 liederen en honderden korte werken voor piano. Franz Schubert was de eerste romantische componist en op liederengebied wellicht de allergrootste. Zijn leven eindigde toen hij 31 jaar oud was met de graftekst: 'De dood begroef hier een rijk bezit, doch nog schoner verwachtingen'. Dat zegt genoeg over deze veel te vroeg gestorven meester, die - ondanks de steun van zijn vrienden - tijdens zijn leven werd miskend. Zijn genialiteit is postuum 'ontdekt'. Een lot dat meer genieën door de eeuwen heen heeft getroffen.

Klein en bijziend

Zo rijk als Schubert tijdens zijn korte leven was bedeed met muzikale genialiteit, zo gebrekkig was hij lichamenlijk toegerust. Schubert was erg klein, 1.52 meter, en vanaf zijn geboorte bijziend. Daar

stond tegenover dat de onderwijzerszoon - het twaalfde kind uit een gezin van veertien - met zijn warme persoonlijkheid gemakkelijk vrienden maakte. Componeren deed hij met een ijzeren zelfdiscipline: elke ochtend, niet één uitgezonderd, schreef hij. De middagen bracht hij meestal in Weense cafés door, in gezelschap van vrienden. Niet zelden dronk hij te veel, werd somber en soms zelfs gewelddadig. Zijn gedeprimeerdheid kwam onder meer voort uit zijn grote verlangen om een opera te schrijven. Maar veel verder dan af en toe een lied gepubliceerd krijgen - althans in zijn ogen - kwam hij niet. In 1822 liep hij syfilis op in een bordeel waar hij na een avond drinken met zijn vrienden heen was gegaan. De volgende zes jaar zou hij verzwakt blijven tot hij in het najaar van 1828 tyfus opliep en op 19 november van datzelfde jaar stierf.

'Schubertiades'

Hoewel het noodlot Schubert steeds achtervolgde, kende hij zeker gelukkige intermezzo's. Hij werd gesteund en tot componeren aangezet door een hechte vriendenkring. Zo ontstonden de beroemde 'Schubertiades'; geïmproviseerde literaire en muzikale avonden, waar zijn muziek werd opgevoerd. Tot op de dag van vandaag worden er Schubertiades gehouden: van amateurs tot en met professionals. In 1995 organiseerde de Schubert Stichting onder grote internationale belangstelling voor het eerst haar 'Schubert Masterclass voor professionele duo's Zang en Piano'. Van 17 t/m 21 maart 1998 vindt de derde Masterclass plaats in de Beurs van Berlage. (Informatie hierover of over de Schubert Stichting is verkrijgbaar via telefoonnummer 020-4631899) De postzegel die door Gielijn Escher is ontworpen voor Franz Schubert laat zowel de componist als de liederenvirtuoos Schubert zien. Terecht, want Schubert is óók kamermuziek, pianowerken en symfonieën.

Franz Peter Schubert (1797-1828).

Vier jubilea in een bloemrijk jaar

1997 is een bloemrijk jaar met vier jubilea in de Nederlandse sierteeltsector. Om te beginnen geeft het Aalsmeerse Florence College 100 jaar hooggekwalificeerd tuinbouwonderwijs. Het is een van de vier deelnemers van het bloemencorso op 6 september, waar het thema 'Nederland Bloemenland' centraal staat.

Het Aalsmeer Bloemencorso, internationale publiekstrekker, defileert die dag voor de 50ste keer naar

Amsterdam. In 1948 gebeurde dat voor het eerst als een bloemengroet aan de zojuist gekroonde koningin.

Voorts jubileert de 60.000 leden tellende landelijke vereniging Koninklijke Maatschappij Tuinbouw & Plantkunde: zij bestaat dit jaar 125 jaar. Als vierde jubilaris sluit de 25-jarige Bloemenveiling Aalsmeer (VBA) zich aan in de stoet.

Al met al een stuk promotionele pracht en praal, waarin Nederland zich presenteert als hét bloemenland in de wereld.

Ontwerp zonder concessie

Voor de postzegel die ter gelegenheid van de vier jubilea is uitgegeven, koos ontwerper Gielijn Escher bewust geen bestaande bloem, maar een geabstraheerd feestelijk bloemmotief in de nationale kleuren. 'Wanneer ik bijvoorbeeld een tulp had afgebeeld, dan kan ik mij voorstellen dat telers van andere bloemsoorten dat niet leuk zouden hebben gevonden.'

EMISSIES

5 augustus 1997

100 jaar tuinbouwonderwijs e.a.

80 ct

Jongerenpostzegels:

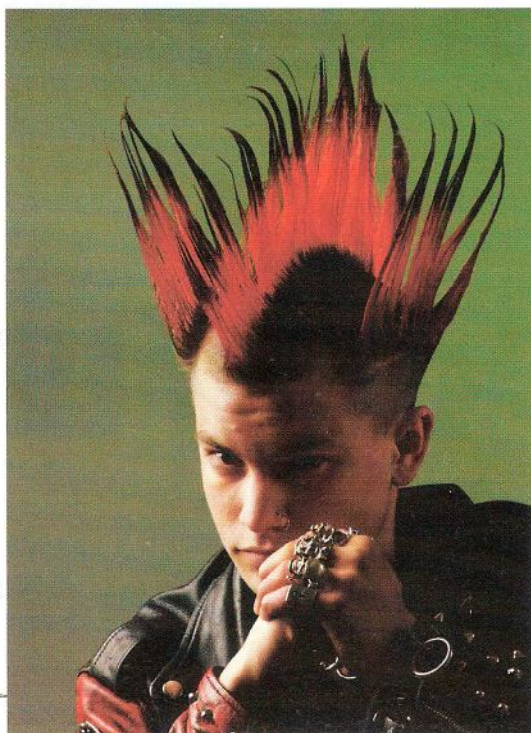
Verschillen in trends

Voor het eerst zijn er postzegels ontworpen vanuit het perspectief van jongeren. Het ontwerperscollectief DEPT uit Amsterdam maakte twee radicaal verschillende postzegels. De jongerencultuur is nu eenmaal geen homogene groep, maar kent een bonte verscheidenheid van subculturen.

Codes

Mark Klaverstijn, Leo van Munster en Paul du Bois - allen afgestudeerd aan de Gerrit Rietveld Academie en sinds '97 met een eigen (experimentele) website op Internet - hebben zich laten inspireren door wat er binnen de jongerencultuur leeft.

Uitgangspunt was een ontwerp voor jongeren met hun onderlinge codes en communicatie. 'Veel non-verbale communicatie komt tot uiting in kleding en producten die ze kopen, zoals het merk spijkerbroeken, gympen en skateboards. Eén ontwerp refereert aan de computer - denk aan de computerspelletjes - en de elektronische snelweg. Het andere ontwerp heeft invloeden van mode graphics en flyer design.' De postzegels moeten de fantasie prikkelen, de een ziet er heel wat anders in dan de ander. En dat ligt helemaal in de lijn van de veelzijdigheid van de jongerencultuur.

EMISSIES

2 september 1997

Jongerenpostzegels

80 ct in licht- en donkerblauwe computerletters.

Ook verkrijgbaar in gelegeheidsvelletjes van 10 stuks.

80 ct in 'modeletters' in rood, wit en blauw

Büch

Toen Hongkong onlangs werd overgedragen aan de Volksrepubliek China spoedden duizenden mensen zich op zaterdag 28 juni naar het postkantoor om voor het laatst Brits-Hongkongse postzegels te kopen en deze voor het allerlaatst op de Brits-Hongkongse wijze te laten afstem-pelen. Ik zag op de televisie een streng bemeubeld post-kantoor met ernstig kijkende Hongkongers die likten en plakten. Het interieur van het postkantoor deed mij den-ken aan het kantoor waarmee ik ben opgegroeid. Het kan-toor was gevestigd in een groot gebouw (dat nog het meest leek op een streng-christelijke school) op de hoek van de Gravestraat en de Lange Kerkdam te W.

Ik geloof dat het gebouw al lang geleden is afgebroken, maar nog steeds als ik er aan denk, springen de tranen mij in de ogen. Als je binnenkwam door een draaideur (ik denk nu een draaideur, maar mijn herinnering zal mij wel bedriegen), betrad je een enorme betegelde hal die rook naar boenwas en grootmoeders. Er was een rij hoge loket-ten die bepaald niet klantvriendelijk genoemd kon wor-den, zeker niet voor mij. Omdat ik erg klein was, heb ik nooit een gezicht kunnen zien bij wie ik een postzegel of een briefkaart kocht. Veel erger was de vitrine waarin de nieuwe postzegels werden getoond. Ik kon daar natuurlijk ook niet bij en in heel de hal was geen trapje of stoel te vinden waarop ik zou kunnen gaan staan. De hal van het postkantoor te W. was vooral ontworpen om leegte, ont-zag en posthandelingen te tonen.

In dat kantoor te W. is mijn liefde en bewondering voor de post opgebloeid. De klap die ik hoorde als een postzegel in het bijzijn van de klant met een zware stempelhamer werd behandeld (toen ik eindelijk wat groter geworden was, kon ik deze eigenaardige handeling eindelijk ook eens bekijken), het mooie boek dat de loketbediende opendeed en waarin een maagdelijk vel lag met postze-gels van twee cent en het ophalen van een telegram (een dichtgevouwen groen vel met witte strookjes tekst) - het zijn zoete herinneringen. Het postkantoor te W. had iets geheimzinnigs.

Zelfs buiten ons postkantoor heerste er een vreemde sfeer. Aan de Gravestraat-kant van het postgebouw hingen twee grote puisten van iets te blauw geverfd gietijzer (of waren ze nou toch rood?). Uit de blauwe puisten kon je na betaling en via het draaien aan een hendeltje op mecha-nische wijze een postzegelboekje naar buiten toveren. Vaak deed deze automaat het niet, maar als je geluk had, kwam er een mooi boekje met zegels uit te voorschijn. Zo nu en dan hadden de zegels in die boekjes geen tand-jes en vertoonden ze andere afwijkingen. Je gebruikte die mislukte zegels toch maar op goed geluk. Ik wist toen namelijk nog niet dat misdrukken veel geld waard kunnen zijn.

Ik wist omstreeks 1955 wel meer niet. Ik voelde immers vooral ontzag en zelfs een beetje angst als ik maar in de buurt kwam van dat grote, strenge postkantoor te W. Een paar jaar later besloot ik te gaan leren voor postkantoor-directeur. Dat is dus niet gelukt. En daarom schrijf ik nu maar stukjes over post- en postzegelliefde. Een filatelist moet wat.

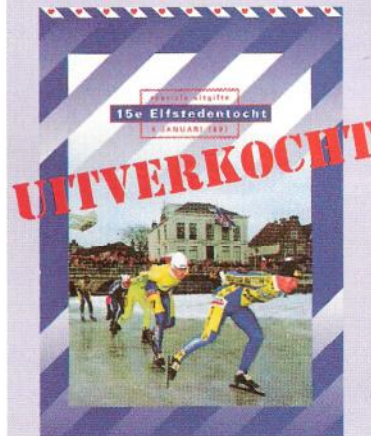
bondevyn hück

Collect

Actueel

Elfstedentocht 1997

Wij ontvangen nog regelmatig bestellingen voor het speciale herinneringsmapje Elfstedentocht 1997. Helaas moeten wij deze mensen teleurstel-len. Kort nadat Collect 11 begin maart verscheen waren reeds alle mapjes verkocht.

Herinneringsmapje Skûtsjesile 1997

Op 25 juli werd, na een zeer spannende strijd tus-sen de 14 skûtsjes, het skûtsje uit Heerenveen win-naar van de skûtsjekampioenschappen 1997. Naar aanleiding van dit zeilevenement heeft PTT Post een speciaal herinneringsmapje uitgegeven. Zie voor meer informatie pagina 24.

Binnenkort in Collect

In de volgende Collect onder andere aandacht voor de postzegeluitgiften:

- 7 oktober: **Geboortepostzegel**
- 12 november: **Kinderpostzegels 1997**
- 25 november: **Decemberpostzegels**

Nieuw verzamelgebied

Gelegenheidsvelletjes:

Sinds 1995 worden regelmatig postzegels in velletjes van tien of twintig stuks uitgegeven. PTT Post geeft deze gelegenheidsvelletjes uit omdat de klant op deze manier altijd postzegels in huis heeft.

Daardoor wordt het versturen van brieven en/of kaarten vereenvoudigd. De belangstelling onder verzamelaars voor deze gelegenheidsvelletjes is echter zo groot dat we inmiddels kunnen spreken van een nieuw verzamelgebied. De Verzamelservice van PTT Post biedt verzamelaars daarom de mogelijkheid om een abonnement op de gelegenheidsvelletjes te nemen. Los bestellen kan natuurlijk ook, maar door de grote belangstelling kan het voorkomen dat bepaalde gelegenheidsvelletjes zijn uitverkocht.

Zie pagina 2 voor een prachtig album voor de gelegenheidsvelletjes.

Wijziging verkoop eerstedagenveloppen

PTT Post en de NVPH hebben een overeenkomst gesloten om de verwerking van eerstedagenveloppen te vereenvoudigen. Als gevolg hiervan zullen met ingang van de postzegeluitgifte van 7 oktober 1997 geen blanco eerstedagenveloppen meer verkrijgbaar zijn. Voortaan gaat de gehele oplage blanco eerstedagenveloppen rechtstreeks naar de Verzamelservice van PTT Post. Daar worden de enveloppen door PTT Post beplakt met de bijbehorende postze-

gels en voorzien van het stempel 'eerste dag van uitgifte'. De kant en klare envelop is verkrijgbaar bij uw postzegelhandelaar en zal vanaf Collect 14 ook verkrijgbaar zijn bij de Verzamelservice van PTT Post.

Euro in aantocht

Met de Eurotop op 16 en 17 juni in Amsterdam is de komst van de munt 'de euro' weer een stapje dichterbij gekomen. Met ingang van 1 januari 1999 zal het bancaire verkeer in euro's plaatsvinden. De ECU zal dan niet langer in gebruik zijn.

Tegelijkertijd zal op deze datum naar verwachting de ECU BRIEF ook worden omgezet in de EURO BRIEF. Vanzelfsprekend blijft het een aantrekkelijk verzamelproduct!

Originele klok

Naar aanleiding van de puzzel in Collect 12 ontvingen wij van Ronald van der Kuijl onderstaande inzending. Een zeer creatieve en originele inzending die wij graag belonen met een prachtig fotoboek van Martin Kers. Omdat we regelmatig originele en creatieve inzendingen krijgen op de puzzel in Collect belonen we vanaf Collect 14 - het volgende nummer dus - de drie origineelste met een aardige prijs.

Voor deze inzending krijgt Ronald van der Kuijl een prachtig fotoboek van Martin Kers.

Van het populaire Yellowstone tot het vrijwel onbekende

VS onmetelijk rijk

Binnen een postzegelverzameling zijn onderwerpen als flora en fauna voor ontelbare filatelisten in de hele wereld erg geliefd. Dat is ook logisch, want op die manier kom je als verzamelaar heel wat meer van een bepaald land te weten.

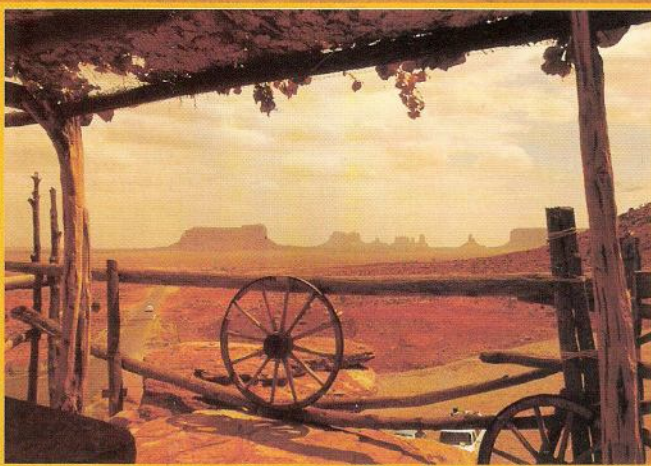
zie ook pagina 20
Shop
Buitenland

De Verenigde Staten zijn bijvoorbeeld veel meer dan al die drukbezochte, toeristische trekpleisters als Disney World, met op elke hoek van de straat een McDonalds. De echte natuurlijke schoonheid van het land ligt verborgen in de maar liefst 52 schitterende nationale parken die het onmetelijke land rijk is. Het bekendste is het Yellowstone National Park en het minst bekend is het Arches National Park. Dat laatste park bevindt zich in de staat Utah en is vermaard om 's werelds grootste concentratie van reusachtige rode stenen bogen (arches) en rotsen. Naar schatting zijn er meer dan tweeduizend van deze bogen en

rotszuilen te bewonderen op een totaal oppervlak van 297 vierkante kilometer. Ze variëren in grootte van miniboogjes tot tientallen meters hoge triomfbogen. De bekendste bogen hebben illustere namen als Balanced Rock, Turret Arch, Double Arch, Delicate Arch en Landscape Arch (89 meter hoog).

Dikke zandlaag

Het ontstaan van al deze roodgetinte bogen en rotspartijen gaat terug tot vele miljoenen jaren. Sommige geleerden spreken zelfs van ongeveer honderdvijftig miljoen jaren. Toen werd daar een tientallen meters dikke zandlaag voortdurend door andere lagen bedolven, geholpen door regen, wind, koude en zonneschijn. Door deze erosie ontstond uiteindelijk een versteende

Op de achtergrond Monument Valley (Arizona). Monument Valley is onderdeel van een aaneenschakeling van een aantal Nationale Parken. Bij Arches National Park (Utah) - zie de kleine foto's - 'ontspringt' de keten. Hemelsbreed ligt de Valley ruim honderd kilometer ten zuiden van Arches National Park.

aan natuurschoon

laag, die door bewegingen en scheuren in de aardkorst omhoog werd gedrukt.

Bezoekers komen van heinde en verre naar het adembenemende Arches

National Park om hun hart aan dit natuurschoon met een boeiende flora en fauna op te halen. Ze kunnen met de auto door het park rijden en vanaf de vele voetpaden

kunnen de talloze bezienswaardigheden van dichtbij worden bekeken. De ingang van Arches National Park is enkele kilometers ten noorden van de plaats Moab. Daar is het bezoekerscentrum het gehele jaar door geopend. Er zijn kampeermogelijkheden (van begin maart t/m begin oktober) op een terrein in Devils Garden, dat zich op zo'n 29 kilometer ten noorden van het bezoekerscentrum bevindt.

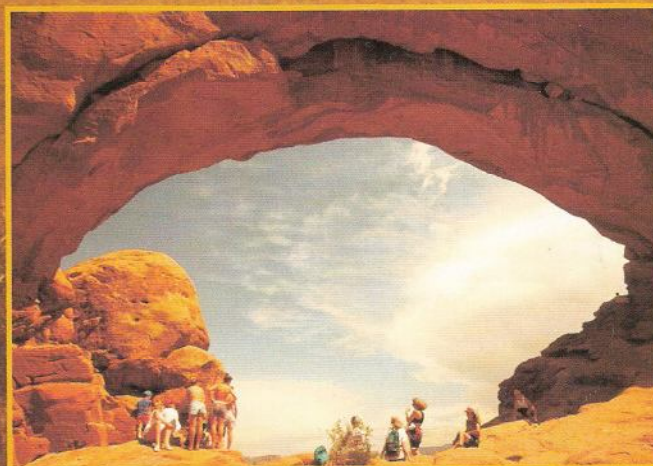
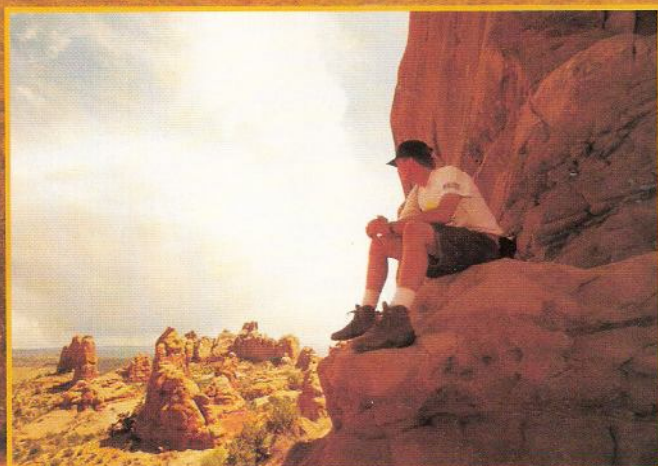

De 'National Parks'

Volgens opgave van de federale overheidsinstantie National Park Service in Washington zijn er op het grondgebied van de Verenigde Staten 52 nationale parken. De meeste (8) bevinden zich in Alaska. Ook Californië is goed bedeed met 7 nationale parken. Een kleine staat als Utah heeft - behalve Arches National Park - nog liefst vier andere nationale parken op haar grondgebied: Zion National Park, Bryce Canyon National Park, Canyonlands National Park en Capitol Reef National Park.

De National Park Service in Washington beheert de 52 nationale parken en is onder meer verantwoordelijk voor de talloze historische locaties zoals in Arches National Park.

Informatie over de 52 nationale parken is te lezen in het boek 'Gids voor de Nationale Parken in de Verenigde Staten'. De gids is via de Verzamelerservice te koop onder bestelnummer 697025. De 398 pagina's tellende reisgids kost fL. 39,95.

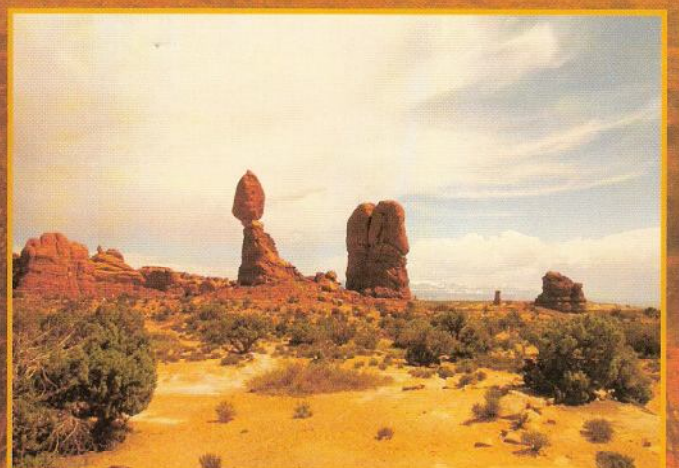
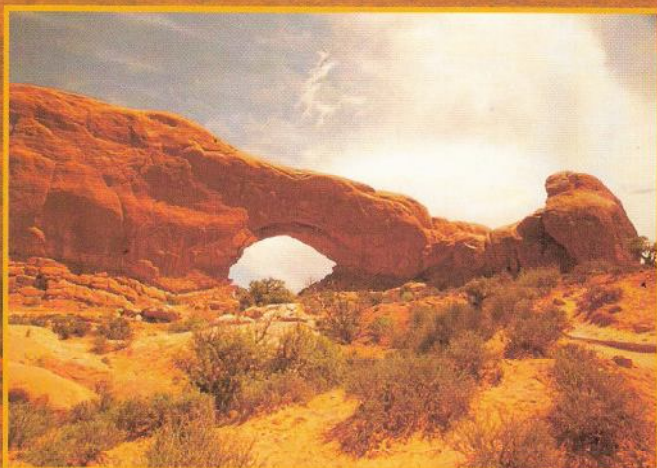
Tekst: Henk Zorn

Fotografie: Anton Dijkgraaf

Ontdek zelf Amerika

De Verenigde Staten van Amerika geven jaarlijks een schitterend boek uit waarin de veelzijdigheid van het land is terug te vinden.

De onderwerpen die in het boek aan de orde komen zijn gebaseerd op de postzegels die in dat jaar zijn uitgegeven. In het jaarboek van 1996 wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan de staten Utah en Tennessee. Maar ook aan bedreigde diersoorten, indianendansen en rivierboten. Verder worden bekende Amerikanen als Glenn Miller, Benny Goodman en James Dean niet vergeten. Natuurlijk ontbreken ook de Olympische Spelen in Atlanta niet in dit boek. Voor fl. 86,40 heeft u dit rijk geïllustreerde boek (inclusief alle postzegels!) in huis. Ontdek Amerika en neem een abonnement op dit prachtige jaarboek! Zie voor bestelmogelijkheden en abonnementen eveneens pagina 21.

Maak kans op Jaarboek Amerika met postzegels

PUZZEL

Van links naar rechts:

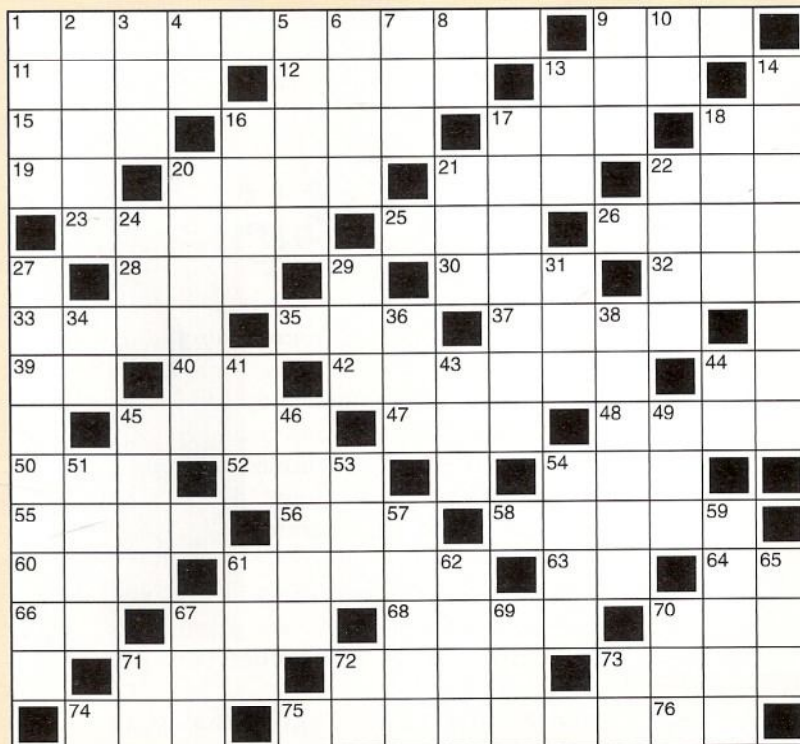
1 hulpverleningsorganisatie - 9 viervoeter - 11 brievensoort - 12 overal - 13 lichaam - 15 gewicht - 16 strook land langs de zee - 17 zeepwater - 18 kleine commissie - 19 en dergelijke - 20 munt - 21 grote bijl. - 22 uitroep van afkeer - 23 toonladder - 25 regenscherm - 26 spijlslijst - 28 bouwland - 30 bevel - 32 tennisterm - 33 vliegveld bij Parijs - 35 Japanse munt - 37 klap - 39 Franse N.V. - 40 voorzetsel - 42 bedrukt papier of kaartje - 44 voertuig - 45 parveriu - 47 Engelse pastei - 48 hinder - 50 duw - 52 sprookjesfiguur - 54 opstootje - 55 moment - 56 uitroep - 58 furie - 60 mal - 61 ten dele - 63 evenzo - 64 familielid - 66 bijwoord - 67 rekenopgave - 68 toegankelijk - 70 onvruchtbaar - 71 boom - 72 plaats in Noord-Afrika - 73 wandelplaats - 74 Verenigde Staten van Amerika - 75 focus.

Van boven naar beneden:

1 sierplant - 2 sedert - 3 handbagage - 4 motorschip - 5 de gezamenlijke diersoorten - 6 plaats in Overijssel - 7 openbaar ambtenaar - 8 lengtemaat - 9 volgroeid - 10 voegwoord - 13 ongebonden - 14 Oostenrijks componist - 16 deel van een bloem - 17 traditioneel type tjalk - 18 vaartuig - 20 diepe, steile bergkloof - 21 voegwoord - 22 zuiderbuur - 24 klein vertrek - 27 verzamelobject - 29 spinrag - 31 biersoort - 34 rondhout - 36 teugje - 38 sportbeoefenaar - 41 afgemat - 43 deel van de mond - 44 spil - 45 loot - 46 gewas - 49 vogel - 51 wild zwijn - 53 sprookjesfiguur - 54 zuiver - 57 gezamenlijke planten en kruiden - 59 deel van een ladder - 61 onwetend - 62 koppel - 65 woonschip - 67 groente - 69 slot - 70 bijwoord - 71 rund - 72 ondernemingsraad - 73 Chinese lengtemaat.

Zet de letters uit de vakjes met corresponderende nummers over naar het oplossingsbalkje en u leest de oplossing van deze puzzel.

Schrijf de oplossing op een briefkaart en stuur deze vóór 1 oktober 1997 naar: Puzzel Collect, Postbus 8500, 2001 LS Haarlem.

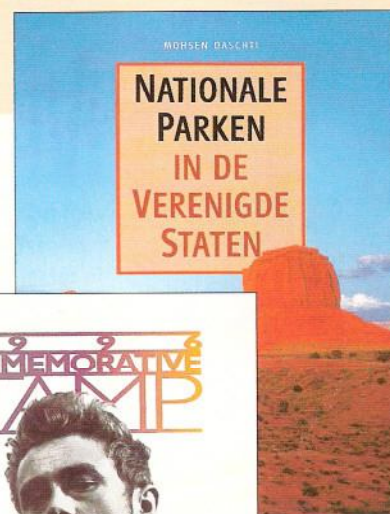

60	9	49	7	61

20	65	76	35	72	36

Puzzelprijs:

**10 Jaarboeken Amerika
1996 inclusief alle bijbehorende postzegels én een rijk geïllustreerd boek over de nationale parken in de Verenigde Staten.**

Verzamelaar Peter Hautus:

Jacht op eerste zeven Nederlandse eerstedagenveloppen

In de gezellige woonkamer van postzegel- en muntenverzamelaar Peter Hautus (44) valt het oog direct op een helder verlichte vitrine. Daarin valt echter geen postzegel of munt te bespeuren. Wel liggen honderden zilveren en verzilverde theelepeltjes de bezoeker tegemoet te blinken. 'Dat is nu mijn verzameling. Alle 704 theelepeltjes worden twee keer per jaar gepoetst,' zegt een trotse Henderijn Hautus. Het is duidelijk; Collect is op bezoek bij een gezin waar verzamelplezier belangrijker is dan televisie kijken.

stedagenveloppen keurig op volgorde is opgeborgen. Hij kijkt met een verliefde blik naar de opengelegde mappen. De allereerste envelop kocht hij in een postzegelwinkel. 'Daarna gaat het erom een verzameling compleet te krijgen. Ik vind dat een leuke uitdaging. Of ik er bezeten van ben? Ja, dat ben ik zeker. Hoe meer eerstedagenveloppen in een album gaan, des te enthousiaster ik word.'

De verzameling groeit elke maand gestaag, dus zijn er al weer nieuwe mappen besteld. 'In het vorige nummer van Collect stond een aanbieding van DAVO. Die heb ik meteen via de Verzamel-service van PTT Post laten komen.'

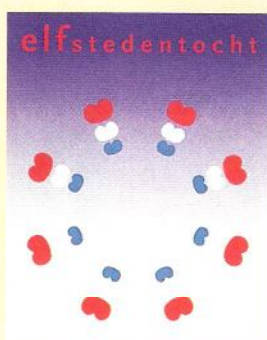
Klein vermogen

Dat bezeten filatelistische gevoel is aan iemand die geen (postzegel)verzamelaar is, nauwelijks uit te leggen. 'Je kunt wel stellen dat het aangeboren is. Mijn vader was ook een verwoed verzamelaar, die zijn collectie koesterde. Ik was negen jaar toen hij stierf en ik erfde zijn collectie. Ik verzamel - net als mijn vader - niet om later te verkopen. Zo gaat de verzameling van vader op zoon, want ik weet nu al zeker dat mijn zoon er straks mee verder gaat.'

Er gaat in huize Hautus geen postzegel van 80 cent verloren. 'Die worden per 100 stuks opgebost en bewaard. Er is altijd wel iemand die ik er een plezier mee kan doen.'

De verzamelwoede van de heer Hautus gaat - gezien de bedragen die er mee zijn gemoeid - behoorlijk in de papieren lopen. 'Ja, dat klopt, er gaat veel geld in zitten. Inmiddels zelfs een klein vermogen. Maar, we roken en we drinken niet en dat scheelt per maand een aardig bedrag.' Ook extra geld van bijvoorbeeld overwerk wordt aan de verzamelingen besteed. 'Daar ben ik wel fanatiek in,' geeft Peter toe. 'Als ik m'n zinnen ergens op heb gezet, wil ik die bepaalde serie per se hebben.'

Peter Hautus spaart overigens niet alleen eerstedagenveloppen, maar ook postzegels en munten. En de eerstedagenveloppen die hij spaart hoeven echt

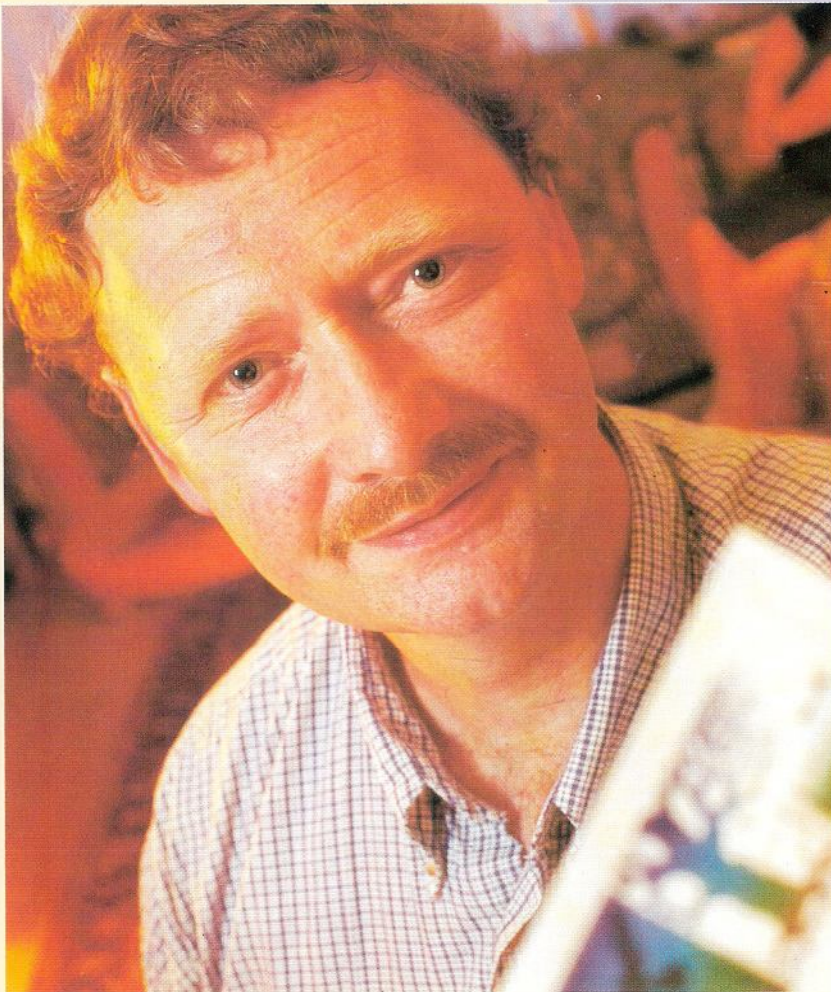
Met wat spijt in z'n stem vertelt Peter Hautus dat de eerste zeven Nederlandse eerstedagenveloppen nog steeds in zijn verzameling ontbreken. 'Dat vind ik jammer, maar ze te pakken krijgen zal ik ze!', zegt hij strijdlustig lachend. 'Hoe duur die enveloppen zijn? Ik denk zo'n 4500 gulden voor alle zeven in totaal. Het is afhankelijk van de kwaliteit en of ze aan de voorkant zijn beschreven. Als dat zo is, zijn ze minder kostbaar. Maar van mij mogen ze beschreven zijn hoor. Het betekent dat die enveloppen in de postcirculatie zijn geweest en dat vind ik - in tegenstelling tot veel andere verzamelaars - juist interessanter. Van alle tot en met begin juli van dit jaar uitgegeven 370 enveloppen heb ik er 363. Daarvan heb ik de 15 meest zeldzame in een kluis opgeborgen. Dat vind ik een veilig idee. Want ze zijn erg waardevol. Wel vele, vele duizenden gulden. Ik moet er niet aan denken dat ik die enveloppen kwijt zou zijn.'

Even later legt Peter een stapel witte mappen op tafel, waarin het grootste deel van z'n collectie eer-

Tekst: Henk Zorn

Fotografie: Goffe Struiksma

Ook eerstedagenveloppen verzamelen?

De eerstedagenvelop is een bijzonder geliefd verzamelproduct dat bij elke postzegeluitgifte wordt uitgegeven. Op de envelop worden de bijbehorende postzegels geplakt en voorzien van een speciaal stempel: 'eerste dag van uitgifte'. Het is nu mogelijk om bij de Verzamelservice van PTT Post een abonnement te nemen op de eerstedagenvelop. Dit abonnement gaat per 1 januari 1998 in. U ontvangt dan als eerste de eerstedagenveloppen van 1998. De prijs van een eerstedagenvelop is de frankeerwaarde van de postzegel(s) verhoogd met f 2,25 (bij postzegelvelletjes f 2,75). Wilt u ook eerstedagenveloppen verzamelen? Vul dan de bestelkaart bij deze Collect in.

Peter Hautus: 'Als ik m'n zinnen ergens op heb gezet, wil ik die bepaalde collectie per se hebben.'

niet altijd even mooi te zijn. Zodoende is Peters verzameling nogal uitgebreid. Hij somt op: 'Behalve Nederlandse eerstedagenveloppen verzamel ik ook postzegels van Nederland, Zwitserland, Duitsland, Engeland, Frankrijk en de Scandinavische landen. Verder ecu-munten en euro's van landen die - volgens mij - op termijn verdwijnen, zoals bijvoorbeeld Gibraltar. Verder heb ik een mooie verzameling ecu-brieven en postzegelmapjes.'

Teleurstelling

Peter Hautus heeft nog wel een advies voor beginnende verzamelaars. 'Let altijd op wat je koopt en bij wie. Ga er niet als een wilde op af. Koop postzegels, enveloppen en munten rechtstreeks bij PTT Post of in een gerenommeerde zaak. Je kunt beter iets meer betalen, dan er te laat achterkomen dat er iets aan een postzegel of envelop niet in orde is. Dan is de teleurstelling heel groot.'

Schitterende euro serie van De Nederlandse Munt

Met ingang van het jaar 2002 wordt uitgegaan van de invoering van euromunten en -bankbiljetten. Voorlopig bestaat de euro echter nog niet als wettig betaalmiddel. Niettemin heeft De Nederlandse Munt besloten om te starten met euro-uitgiften, die het karakter van herdenkingspenningen hebben. 'Een aardige manier om alvast aan de euro te wennen en tegelijkertijd gedenkwaardige thema's onder de aandacht van een groot publiek te brengen', aldus muntmeester Chris van Draanen. Op 4 september heeft De Nederlandse Munt een serie euro's uitgebracht waarin Johan van Oldenbarnevelt centraal staat. Deze belangwekkende staatsman werd op 14 september 1547 geboren en staat nu op de euro die is ontworpen door medailleur Willem Vis, die ook ontwerpen voor diverse ECU's heeft bedacht.

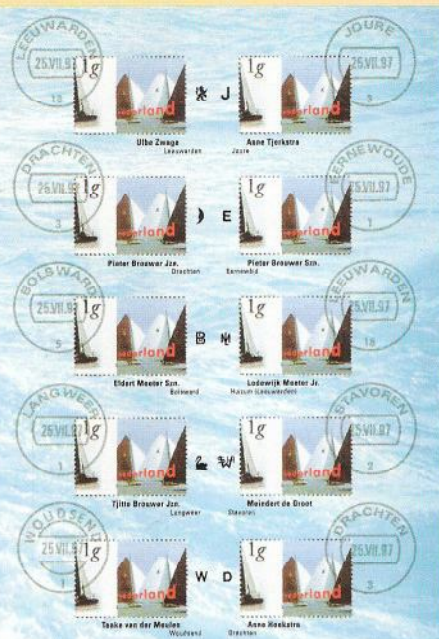
De euro met Van Oldenbarnevelt is verkrijgbaar bij de Verzamelservice van PTT Post in de volgende uitvoeringen:

	metaal	diameter	kwaliteit	prijs	bestelnr.
5 Euro	cupronikkel	33 mm	circulatie	fl. 10,-	629703
10 Euro	zilver .999/koper	30 mm	fleur de coin	fl. 29,-	629704
20 Euro	zilver .800	33 mm	prooflike	fl. 39,90	629705
50 Euro	zilver .925	38 mm	proof	fl. 99,-	629706
100 Euro	goud .916	21 mm	proof	fl. 198,-	629707
De complete serie van vijf euro's in een luxe cassette				fl. 375,-	629708

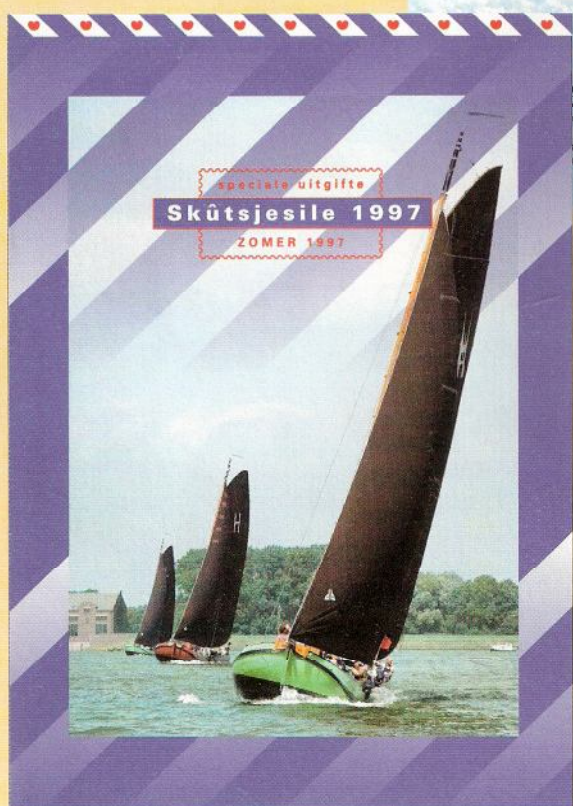
Prijzen zijn inclusief verzendkosten. Aanbieding geldig zolang de voorraad strekt.

Collection

Speciale postzegeluitgifte Skûtsjesile 1997

In postzegel
Theemarscollectief Joseph Plateau, Amsterdam
1997
Hemus Security Printers BV, Haarlem
Land NV IKPN

Speciaal mapje skûtsjesile

In de winter is Friesland in de ban van het schaatsen. 's Zomers zijn de Friezen echter in de greep van het skûtsjesile. Reden voor PTT Post om een postzegel aan dit zomerse zeilfestijn te wijden. Naast de postzegel heeft PTT Post ook een speciaal mapje uitgegeven met postzegels die zijn afgestempeld in de plaatsen van de deelnemende skûtsjes. Dit speciale mapje is in beperkte oplage uitgebracht en is nu verkrijgbaar bij de Verzamelservice.

Bestellingen zullen in volgorde van ontvangst worden gehonoreerd!

Prijs: f20,-

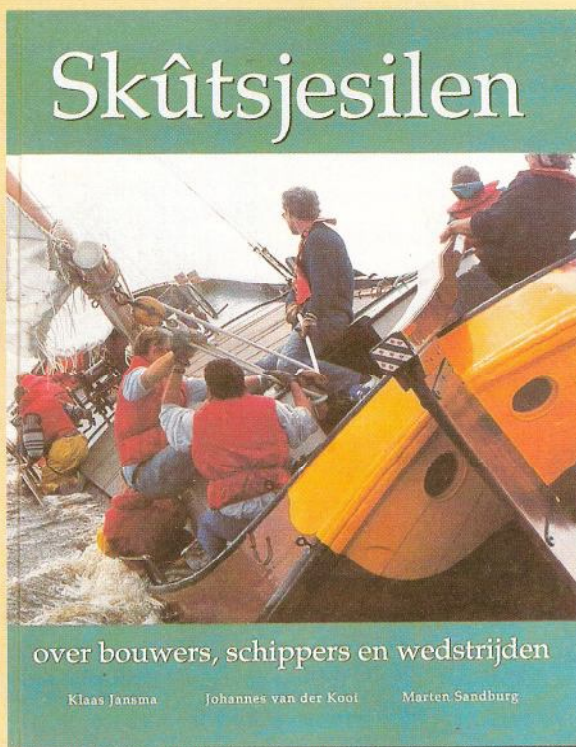
Bestelnummer: 697027

Boek Skûtsjesilen

Het boek geeft in tekst en beeld een impressie van het mooiste spektakel van Fryslân. Het bevat tal van bijzonderheden over bouwers, schippers, schepen en wedstrijden. Het is een prachtig verzorgd en rijk geïllustreerd naslagwerk voor schippers aan boord en stuurliu op de wal.

Prijs: f 49,95

Bestelnummer: 697026

Noot van de redactie: Volgens het Fries standaard woordenboek (het Fries is een officieel erkende taal) wordt skûtsjesile zonder 'n' geschreven.